

„Scrolluj więcej, śpij mniej”. Ciężarówka jak z *Black Mirror* reklamuje w Warszawie kontrowersyjną platformę *social media*

„Nasz algorytm cię pochłonie”, „Z nami nigdy nie zaśniesz” – tak reklamuje się Vlop!, nowa platforma *social media*, wyświetlająca się na ciężarówce rodem z netflixowego *Black Mirror*. Tak naprawdę aplikacja nie istnieje, a za akcją stoi Fundacja Panoptykon walcząca o to, by algorytmy platform internetowych były dla nas bezpieczniejsze.

W poniedziałek na ulice Warszawy wyjechała ciężarówka z ekranami inspirowanymi serialem *Black Mirror*. Na ekranach emitowana jest reklama nowej rewolucyjnej platformy społecznościowej – Vlop! Zwraca ona uwagę zaniepokojonych przechodniów hasłami typu: „Nasz algorytm cię pochłonie”, „Będziesz chciał więcej i więcej!”.

Vlop już tu jest. I używasz go codziennie

Platforma Vlop! w rzeczywistości jednak nie istnieje, a za całą akcją stoi Fundacja Panoptykon. Nazwa fikcyjnej aplikacji to skrót od *Very Large Online Platforms* – określenia używanego oficjalnie przez Unię Europejską w kontekście największych platform internetowych na świecie: takich jak Facebook, TikTok, X (dawniej Twitter) czy YouTube.

Nieistniejąca platforma społecznościowa promująca się dwuznacznymi, niepokojącymi hasłami, ma zwrócić uwagę na to, że cybergiganci typu Facebook czy TikTok, których **aplikacji używamy codziennie, korzystają z algorytmów, których główny cel jest jeden: podrzucać coraz więcej rzeczy, które nas angażują i uzależniają od scrollowania**. Korzystanie z takich feedów może u młodszych użytkowników i użytkowniczek wywoływać problemy psychiczne, prowadzić do depresji i innych zaburzeń. To, czym „reklamuje” się Vlop!, każdy z nas już od dawna ma w swoim telefonie.

Wraz z akcją wystartowała strona vlop.me. Fundacja Panoptykon tłumaczy na niej zagrożenia związane z działaniem algorytmów największych platform i zachęca do włączenia się do walki o lepszy feed.

Platform nie napędzają wielkie idee, lecz zyski

„VLOP-ów nie napędzają wielkie idee, lecz chęć maksymalizowania zysków. Ich algorytmy celowo konstruowane są tak, by wykorzystywać dane o nas i o naszych słabościach. **Walczą o naszą uwagę i podsuwają nam żerujące na emocjach toksyczne treści, które uzależniają, przykuwają do ekranów**, pożerają czas, a u niektórych osób (zwłaszcza u dzieci i młodzieży) mogą dodatkowo napędzać depresję, lęki, uzależnienia czy zaburzenia odżywiania” – mówi Katarzyna Szymielewicz z Fundacji Panoptykon.

DSA – szansa na lepsze feedy

Akcja Fundacji Panoptykon wpisuje się w działania Unii Europejskiej. Do 25 sierpnia na mocy nowego unijnego prawa, tj. aktu o usługach cyfrowych (Digital Services Act, w skrócie DSA), **wielkie platformy internetowe takie jak Facebook czy TikTok musiały wdrożyć zmiany**, które mają umożliwić użytkownikom i użytkowniczkom korzystanie z lepszych feedów.

„Zmiany na platformach dotyczą m.in. algorytmów rekomendujących treści. Od 25 sierpnia platformy muszą nie tylko **wyjaśniać logikę funkcjonowania swoich feedów**, ale też proponować użytkownikom i użytkowniczkom możliwość **wyboru przynajmniej jednego systemu doboru treści, który nie bazuje na śledzeniu** (czyli nie wykorzystuje danych osobowych do rekomendowania nam treści). Platformy muszą także regularnie oceniać ryzyka

związane z działaniem swoich algorytmów i wykazywać, jak starają się im zapobiegać” – tłumaczy Dorota Głowacka, ekspertka Panoptykonu.

To dopiero początek zmian. Panoptykon i inne organizacje broniące praw cyfrowych w całej Europie chcą nagłośnić temat i kontrolować, czy i jak platformy wdrażają nowe przepisy. **Chcą też, żeby jak najwięcej ludzi zdawało sobie sprawę z tego, że feedy w komórkach uzależniają jak cukier**, a lepsza jakość treści na feedach jest ważna dla zdrowia psychicznego. Skoro wiemy już, jak ważne jest to, co mamy na talerzu, nie powinno nam być wszystko jedno, czym karmią nas platformy społecznościowe.

O Fundacji Panoptykon

Fundacja Panoptykon od 2009 r. patrzy na ręce państwu i firmom. Walczymy o prawo chroniące wolność i prywatność. Pomagamy świadomie żyć w cyfrowym świecie.

Prawa do materiału prasowego: Fundacja Panoptykon. Treść dostępna na licencji CC BY-SA 4.0. Przy kopiowaniu materiału prosimy wskazać źródło (Fundacja Panoptykon, panoptykon.org).